

Arkivsak-dok. 16/09694-2
Saksbehandler Torill Folkestad

Saksgang Møtedato Saknr
Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø 01.03.2017

HØRING - OPPHEVING AV VANNSCOOTERFORSKRIFTEN

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune anbefaler Klima- og miljødepartementet å følge Miljødirektoratets anbefaling om at hovedprinsippene i dagens regelverk for vannscooter videreføres.
2. Det kan vurderes om fartsbegrensningen i transportkorridorene ut til områder hvor kjøring er lovlig kan justeres noe. Det kan også vurderes om dagens avstandskrav mot land bør justeres noe.
3. Hvis Klima- og miljødepartementet opphever vannscooterforskriften bør følgende gjennomføres:
 - a. Kommunene bør oppfordres til å regulere inn lokale fartsbegrensninger og forbudssoner på sjøen og i vann og vassdrag i nærheten av mye anvendte rekreasjon-, friluft- og badeområder.
 - b. Forskriftene til verneområder/fuglereservater bør revideres slik at det reguleres inn en forbudssone for vannscootere.
 - c. Ved etablering av vannscooterutleie bør utleier sikre at leier har den nødvendige kunnskapen om bruken av vannscooter og kjennskap til farvannet hvor kjøring vil finne sted.
 - d. Evaluering av vannscooterbruken bør foretas på nytt etter noen flere års virkningstid.
4. Uavhengig om forskriften oppheves eller ikke:
 - a. Bør det innføres en registreringsplikt på vannscootere
 - b. Bør det avsettes ekstraordinære ressurser til kontroll.

Vedlegg

1. Klima- og miljødepartementet: Høring av forslag om oppheving av vannscooterforskriften, datert 31.12.2016
2. SAM-utvalget sak 40/13

Sammendrag

Klima- og miljødepartementet har lagt forslag om oppheving av vannscooterforskriften ut på høring. Opphevingen vil bety at det ikke vil være et nasjonalt fastsatt særregelverk for vannscooter. Dette innebærer at det blir opp til kommunene å forvalte vannscootertrafikken og det vil bli en liberalisering av bruken. Generelle regler fastsatt i havne- og farvannsloven vil gjelde for vannscooter. Departementet mener at konfliktnivået vil kunne øke ved oppheving av forskriften og at det vil innebære økte samfunnsmessige kostnader. Departementet mener imidlertid at kommunene selv har bedre oversikt over mulige konflikter enn det sentrale myndigheter har.

Miljødirektoratet anbefaler for sin del at hovedprinsippene i gjeldende forskrift videreføres ut i fra hensynet til natur, andre brukere og sikkerhet. Fylkesrådmannen anbefaler at fylkeskommunen støtter Miljødirektoratets anbefaling til Klima- og miljødepartementet.

Saksopplysninger

Inntil 2013 var det forbud mot vannscooter i Norge, men etter en dom i ESA-domstolen ble dette tillatt etter et særskilt regelverk.

Det vises i den forbindelse til sak 40/13 hvor hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø behandlet saken.

I gjeldende forskrift (21.juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter) er det gjennom bestemmelsene gitt tillatelse til kjøring med vannscooter 400 meter fra land på sjøen og 500 meter fra land på ferskvann. For å komme ut til disse områdene skal det benyttes spesielle transportkorridorer (vinkelrett ut fra land) og farten må ikke overstige 5 knop. I tillegg er kjøring i verneområder forbudt. Forskriften ble utarbeidet for at bruken av vannscootere ikke skulle virke negativt på natur, andre brukeres natur- og friluftslivsopplevelse og sikkerhetsperspektivet.

Ved oppheving av forskriften vil kommunene kunne regulere bruken av vannscooter etter bestemmelsene i Havne- og farvannsloven og motorferdselloven. Dette innebærer at vannscooter er sidestilt med øvrige sjøgående fartøy.

Det kan også reguleres inn spesielle restriksjonssoner etter plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven. På denne måten mener Klima- og miljødepartementet at man bedre vil ivareta lokale forhold og at man fortsatt skal ivareta hensynet til naturverdier, friluftsliv og sikkerhet. Dessuten vil det etter departementets syn også kunne bli lettere å håndheve regelverket.

I forbindelse med saken har Vista Analyse AS utarbeidet en evaluering av regelverket for bruk av vannscooter (jfr. Vista Analyse rapport 2014/49). Evalueringen bygger kun på ett års virkningstid i Norge og konklusjonene er således noe svake. Det er tatt inn noe statistikk fra USA, Danmark og Sverige i evalueringen. Konklusjonen i evalueringen er at gjeldende forskrift ivaretar hensynet til natur- og friluftsliv, men regelverket har svakheter når det gjelder de sikkerhetsmessige sidene ved bruk av vannscooter, håndhevelse og kontroll og brukervennlighet.

Vannscoter finnes i mange utgaver og de fleste har CE-sertifisering. Dette innebærer at bruksområdet er i bølger inntil 2 meter. Vannscoteren har gjennomgått teknologiske forbedringer og støynivået er lavere på moderne vannscotere enn det var for bare noen år siden. Vannscoteren kan komme opp i høy fart meget raskt og også stoppe raskt og dermed kan det oppstå brå kursendringer, noe som igjen kan gi et uforutsigbart kjøre- og lydmonster.

Vurderinger

Klima- og miljødepartementet ønsker å oppheve forskriften om bruk av vannscoter. Departementet hevder at ulempene som kan oppstå ved bruken av vannscoter kan variere mye mellom ulike landsdeler, og disse ulikhetene taler for at kommunene gis ansvar for å regulere bruken av vannscotere.

Departementet fastslår at en oppheving av forskriften vil kunne medføre økt vannscotertrafikk og sannsynligvis øke potensialet for konflikter mellom vannscotere og andre interessegrupper som fastboende, hyttefolk, badende og utøvere av ulike friluftslivsaktiviteter. Sannsynligvis vil også økt bruk av vannscoter kunne medføre negative effekter for natur.

Det forutsettes imidlertid fra departementets side at kommunene bruker ressurser på å kartlegge og avveie ulike hensyn og om nødvendig følge dette opp med lokal regulering hjemlet i havne- og farvannsloven, motorferdselloven, naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven.

Det er vanskelig å si noe om konfliktnivået i forhold til andre brukere da vi har for lite konkret kunnskap om hvordan endringer av regelverket vil slå ut både når det gjelder antall scootere og bruken av disse. Selv om støynivået er redusert på nye vannscotere er det fortsatt sjenerende støy knyttet til stadige hastighetsendringer og det er særlig støybildet som følge av denne type kjøring som kan virke sjenerende på andre brukere av området.

Den økte trafikken nær land kan fortrenge «myke trafikanter» som roere, seilere og padlere og samtidig reduserer friluftslivsverdien for turgåere, hyttefolk og turister som oppholder seg på land. Ved en økning av antall vannscotere vil også potensialet for ulykker – både for fører av vannscoter og andre brukere – kunne øke og dette kan i seg selv være grunn nok til at dagens regelverk bør videreføres. En vannscoter kan komme til i farvann hvor båter generelt ikke kan komme til. Dette medfører også utfordringer i forhold til kontroll av vannscoterbruken.

Effekter av økt bruk av vannscoter på natur er vanskelig å forutsi, men sannsynligvis vil sjøfugler være spesielt utsatt. De kan forstyrres under hekking og myteperioder, og både direkte og indirekte kan vannscoteren bidra til negative konsekvenser (stress, økt predasjon) på sjøfuglfuglebestander som i utgangspunktet viser en negativ bestandsutvikling.

Ved sjøfuglreservater er det derfor svært viktig at det opprettholdes forbudssoner. Når verneforskriftene for sjøfuglreservatene ble utarbeidet i Vest-Agder var vannscoter ikke et tema. Hvis forskriften skulle bli opphevet bør samtlige verneforskrifter revideres slik at det inntas forbud mot vannscoter i tilknytning til verneområdene.

Departementet antar at en oppheving av forskriften vil medføre økt bruk av vannscooter og dermed økt ulykkesfrekvens og således økte kostnader for samfunnet i forbindelse med ulykker forårsaket av vannscootere. Det forventes også økte kostnader til oppsyn, kontroll og håndheving. Departementet mener at økte kostnader i forbindelse med vannscooter må dekkes av kommuner og oppsyns- og politimyndighet innenfor gitte økonomiske rammer.

Hvis gjeldende særregelverk for vannscooter oppheves og det er kommunene som skal fastsette regelverket, vil dette variere fra kommune til kommune. Dette innebærer at førere av vannscootere må være oppdatert på regelverket i den aktuelle kommunen som kjøring skal finne sted.

Vista analyses evalueringer viser at dagens regelverk ikke blir fulgt opp i praksis. Kontroll- og tilsynsmyndighet har gitt tilbakemeldinger om at det er vanskelig å få tatt de som kjører ulovlig og at man med de begrensede ressursene man har til rådighet ikke prioriterer å stoppe ulovlig vannscooterkjøring. Ved en oppheving av forskriften vil sannsynligvis antallet vannscootere øke og dermed kan også omfanget av ulovlig og forstyrrende kjøring øke. Gitt uforandrede økonomiske rammer og prioriteringer av andre oppgaver kan det bli vanskelig å få etablert gode kontrollsystemer.

I dag er det ingen registreringsplikt for vannscooter slik at det er vanskelig for andre brukere av kystsonen/ferskvann å anmelde ulovlig kjøring. Ved en oppheving av forskriften kan man også anta at det vil bli muligheter for å leie vannscooter slik man kan i flere områder eksempelvis i Middelhavet. Det kan innebære at ukyndige personer får leie og at ulykkesfrekvensen øker, både for førere av vannscooter og for andre brukere av sjøen/ferskvann.

Videre kan også graden av forstyrrelse på sårbare biotoper øke, eksempelvis fugleområder da føreren av vannscooter ikke kjenner godt nok til det farvannet kjøringen finner sted i. Dette tema er ikke tatt med i analysen, men det bør legges opp til en "føre var" strategi for å minimalisere konfliktene og skadevirkningen. Det bør i den forbindelse stilles krav til både utleier og leietaker slik at kjøringen finner sted på en forsvarlig og sikker måte, eksempelvis båtførerbevis og kjennskap til farvannet.

Uavhengig om forskriften oppheves eller ikke bør det innføres en registreringsplikt på vannscootere og avsettes ekstraordinære ressurser til kontroll

Hvis Klima- og miljødepartementet opphever vannscooterforskriften bør følgende gjennomføres:

- Kommunene bør oppfordres til å regulere inn lokale fartsbegrensninger og forbudssoner på sjøen, vann og vassdrag i nærheten av mye anvendte rekreasjon-, friluft- og badeområder.
- Forskriftene til verneområder/fuglereservater bør revideres slik at det reguleres inn en forbudssone for vannscootere.

- Ved etablering av vannscooterutleie bør utleier forsikre seg om at leier har den nødvendige kunnskapen om bruken av vannscooter og kjennskap til farvannet hvor kjøring vil finne sted.
- Evaluering av vannscooterbruken bør foretas på nytt etter noen flere års virkningstid.

Konklusjon

Gjeldende forskrift tar hensyn til natur, miljø og andre brukeres interesser på sjø og på vassdrag og hovedprinsippene bør videreføres slik Miljødirektoratet anbefaler Klima- og miljødepartementet.

Kristiansand, 31. januar 2017

Kennet Andresen
regionalsjef

Diderik Cappelen
seksjonssjef

Saksprotokoll

Høring - oppheving av vannscooterforskriften

Arkivsak-dok. 16/09694
Saksbehandler Torill Folkestad

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	01.03.2017	20/17

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune anbefaler Klima- og miljødepartementet å følge Miljødirektoratets anbefaling om at hovedprinsippene i dagens regelverk for vannscooter videreføres.
 2. Det kan vurderes om fartsbegrensningen i transportkorridorene ut til områder hvor kjøring er lovlig kan justeres noe. Det kan også vurderes om dagens avstandskrav mot land bør justeres noe.
 3. Hvis Klima- og miljødepartementet opphever vannscooterforskriften bør følgende gjennomføres:
 - a. Kommunene bør oppfordres til å regulere inn lokale fartsbegrensninger og forbudssoner på sjøen og i vann og vassdrag i nærheten av mye anvendte rekreasjon-, friluft- og badeområder.
 - b. Forskriftene til verneområder/fuglereservater bør revideres slik at det reguleres inn en forbudssone for vannscootere.
 - c. Ved etablering av vannscooterutleie bør utleier sikre at leier har den nødvendige kunnskapen om bruken av vannscooter og kjennskap til farvannet hvor kjøring vil finne sted.
 - d. Evaluering av vannscooterbruken bør foretas på nytt etter noen flere års virkningstid.
 4. Uavhengig om forskriften oppheves eller ikke:
 - a. Bør det innføres en registreringsplikt på vannscootere
 - b. Bør det avsettes ekstraordinære ressurser til kontroll.
-

**Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø har behandlet saken i møte
01.03.2017 sak 20/17**

Møtebehandling

Representanten Andersen (Høyre) fremmet følgende alternativ til fylkesrådmannens forslag:

"Vannscootere er å anse som ordinære motordrevne båter og følger reglene for slike fartøy."

Votering

Ved alternativ votering, ble fylkesrådmannens forslag vedtatt med 6 mot 5 stemmer (Høyre, Frp).

Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljøes vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune anbefaler Klima- og miljødepartementet å følge Miljødirektoratets anbefaling om at hovedprinsippene i dagens regelverk for vannscooter videreføres.
2. Det kan vurderes om fartsbegrensningen i transportkorridorene ut til områder hvor kjøring er lovlig kan justeres noe. Det kan også vurderes om dagens avstandskrav mot land bør justeres noe.
3. Hvis Klima- og miljødepartementet opphever vannscooterforskriften bør følgende gjennomføres:
 - a. Kommunene bør oppfordres til å regulere inn lokale fartsbegrensninger og forbudssoner på sjøen og i vann og vassdrag i nærheten av mye anvendte rekreasjon-, friluft- og badeområder.
 - b. Forskriftene til verneområder/fuglereservater bør revideres slik at det reguleres inn en forbudssone for vannscootere.
 - c. Ved etablering av vannscooterutleie bør utleier sikre at leier har den nødvendige kunnskapen om bruken av vannscooter og kjennskap til farvannet hvor kjøring vil finne sted.
 - d. Evaluering av vannscooterbruken bør foretas på nytt etter noen flere års virkningstid.
4. Uavhengig om forskriften oppheves eller ikke:
 - a. Bør det innføres en registreringsplikt på vannscootere
 - b. Bør det avsettes ekstraordinære ressurser til kontroll.